

NOTA DE FUNDAMENTARE
la proiectul de Hotărâre a Guvernului pentru
aprobarea Metodologiei privind controlul de stat în
baza analizei riscurilor aferent domeniilor de
competență ale Agenției Naționale de Reglementare a
Activităților Nucleare și Radiologice

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Autorul proiectului este Cancelaria de Stat.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
Proiectul este elaborat în conformitate cu prevederile art. 3 alin. (3) și (4), art. 16 alin. (2) din Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat și propus pentru executarea acțiunii nr. 1.1.3 din Programul de dezvoltare a domeniului controlului de stat pentru anii 2025-2028, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 286/2025, care presupune asigurarea planificării efective a activității de control în baza analizei riscurilor, în scopul alinierii și implementării Hotărârii Guvernului nr. 379/2018 cu privire la controlul de stat asupra activității de întreprinzător în baza analizei riscurilor.
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative
<p>Agencia Națională de Reglementare a Activităților Nucleare și Radiologice (în continuare – <i>Agencia</i>) se regăsește în lista organelor de control prevăzute în anexa la Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat (în continuare – <i>Legea nr. 131/2012</i>).</p> <p>Pentru a asigura alinierea și implementarea prevederilor ce se impun la planificarea și efectuarea analizei activităților de control în baza analizei riscurilor, conform competențelor organului de control menționat, este necesară adoptarea Metodologiei specifice Agenției.</p> <p>Conform prevederilor Legii nr. 131/2012, analiza riscurilor reprezintă unul din principiile fundamentale de siguranță pe care organele de control și autoritățile implicate direct sau indirect în procesul de pregătire și efectuare a controlului, sunt obligate să-l aplice. Totodată, acest principiu constituie unul dintre cele 12 principii de bune practici ale Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică, 2014 (în continuare – <i>OCDE</i>) care stau la baza viziunilor și a modului de organizare a controlului de stat și a sistemului de punere în aplicare a politicilor din cadrul statelor membre OCDE. Conform acestor principii, controlul de stat trebuie să fie: argumentat, selectiv, centrat pe riscuri și proporțional, coordonat și consolidat (fără dublări), receptiv la comportamentul persoanei controlate, profesionist, desfășurat în mod transparent și previzibil.</p> <p>În context, planificarea controalelor trebuie să fie realizată în baza analizei,</p>

conform criteriilor de risc, având scopul țintirii argumentate a celui mai mare risc și acoperirea unui volum maxim de riscuri (ca și intensitate și varietate), raportat la un număr minim de întreprinderi. Prin aplicarea analizei riscurilor, autoritatea de control va identifica acei subiecți/agenți economici, activități nucleare sau radiologice care necesită implicare, în același timp va permite autorității să aloce resurse limitate într-un mod eficient.

Astfel, reglementările propuse vor asigura o abordare metodologică, condiții și reguli comune în activitățile de planificare, în același timp fiind asigurată o politică unitară corelată la nivel național.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

Proiectul are scopul alinierii activității Agenției la prevederile normelor în vigoare (Legea nr. 131/2012 și Hotărârea Guvernului nr. 379/2018 cu privire la controlul de stat asupra activității de întreprinzător în baza analizei riscurilor), stabilirea criteriilor de risc (obligatorii și specifice) conform domeniilor de competență; asigurarea unei planificări eficiente a activității de control în baza analizei riscurilor; creșterea transparenței și unificarea, uniformizarea procedurilor și a modului de efectuare a controlului de stat în baza analizei riscurilor. Realizarea obiectivelor stabilite va asigura efectuarea planificării efective și eficiente în baza analizei riscurilor identificate, implementarea normelor generale de către toate organele de control și înregistrarea controalelor în Sistemul Informațional „Registrul de stat al controalelor” întru asigurarea transparenței.

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul Hotărârii de Guvern pentru aprobarea Metodologiei privind controlul de stat în baza analizei riscurilor aferent domeniilor de competență ale Agenției Naționale de Reglementare a Activităților Nucleare și Radiologice, prevede:

- identificarea și delimitarea clară a domeniilor și/sau subdomeniilor de activitate, conform Clasificatorului activităților din economia Moldovei (CAEM-2), acestea fiind: securitatea activităților nucleare și radiologice; protecția personalului, populației, bunurilor și a mediului împotriva impactului negativ al radiațiilor ionizante; respectarea regulilor de evidență la nivel de stat a surselor de radiații ionizante, a materialului nuclear, a deșeurilor radioactive, a persoanelor fizice și juridice, a dozelor individuale de radiații admisibile; respectarea prevederilor legale privind condițiile de securitate nucleară și radiologică, de securitate fizică a obiectivelor nucleare și radiologice, de neproliferare a armelor nucleare și a domeniilor conexe acestora, în conformitate cu prevederile tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte; respectarea condițiilor de autorizare sau de certificare în domeniul aferent;

- explicarea expresă a situațiilor și a modului de aplicare a criteriilor de risc în raport cu persoanele supuse controlului pentru: domeniul activității economice; istoricul conformității sau neconformității cu prevederile legislației, dar și cu prescripțiile Agenției; perioada de activitate a întreprinderii; data ultimului control;

caracteristicile surselor de radiații ionizante; gestionarea deșeurilor radioactive; material nuclear și securitate fizică; complexitatea instalației și stadiul de exploatare; capacitatea de răspuns la urgențe;

- stabilirea, gradarea intensității și ponderarea criteriilor de risc;
- stabilirea formulei pentru determinarea gradului de risc global;
- determinarea valorilor maxime și minime a riscul global (valori între 200 și 1000 de unități);
- analizarea petițiilor și luarea deciziilor în raport cu informația prezentată în petiții și reclamații;
- întocmirea planului de control în urma evaluării nivelului de risc;
- reguli privind crearea și menținerea sistemului de date necesare aplicării criteriilor de risc, precum și prevederi privind pregătirea vizitei de control;
- stabilirea criteriilor de risc obligatorii și identificarea criteriilor de risc specifice;
- elaborarea, aprobarea, utilizarea listelor de verificare în cadrul controlului de stat și stabilirea cerințelor de reglementare care trebuie incluse în lista de verificare.

În conformitate cu prevederile art. 4 alin. (10) din Legea nr. 131/2012, pentru controalele planificate efectuate în primii 3 ani de activitate nu se aplică sancțiuni sau măsuri restrictive, cu excepția cazurilor când în cadrul controlului se depistează încălcări foarte grave. Prevenirea încălcării legislației prin aspectul consultativ al controlului constituie unul din principiile fundamentale specificate la art. 3 din Legea nr. 131/2012. Pentru asigurarea includerii în planul anual al controalelor pe parcursul primilor 3 ani de activitate de la data înregistrării de stat, proiectul stabilește în calitate de criteriu de risc și perioada de activitate a întreprinderii. Cunoașterea cadrului normativ, respectarea reglementărilor tehnice și a standardelor specifice domeniului specific (nuclear și radiologic), aplicarea bunelor practici sporesc în timp, inclusiv în rezultatul controalelor și contribuie la crearea unei imagini pozitive urmare experienței acumulate. Totodată, rata controalelor consultative reprezintă unul din indicatorii universali de rezultat, conform Hotărârii Guvernului nr. 355/2020 cu privire la aprobarea Metodologiei de stabilire a obiectivelor și indicatorilor de performanță a organelor de control de stat. Scopul acestor controale constă în acordarea suportului necesar pentru aplicarea corectă și unitară a prevederilor legislației pentru întreprinderile noi.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Soluțiile propuse în proiect rezultă din discuțiile în cadrul grupurilor de lucru sectoriale, cu organele de control, autoritățile publice și reprezentanții asociațiilor din mediul de afaceri, iar soluții alternative nu au fost identificate.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Impactul cel mai evident se extinde asupra activității Agenției Naționale de Reglementare a Activităților Nucleare și Radiologice. Prin adoptarea Metodologiei privind controlul de stat în baza analizei riscurilor aferent domeniilor de competență, Agenția va trebui să depună efort pentru implementarea și aplicarea noilor reglementări. În acest sens, colectarea informației, analiza în baza criteriilor de risc și planificarea controalelor, elaborarea și utilizarea listelor de verificare, inclusiv înregistrarea în Sistemul informațional „Registrul de stat al controalelor”. Prin alinierea Agenției la regulile de ordin primar, se urmărește și dezvoltarea procesului de planificare care va duce la o eficiență mai înaltă a activității organului de control, fiind distribuit efortul anume pentru a selecta obiectele și persoanele care poartă riscuri mai mari, astfel fiind asigurat un nivel mai înalt de prevenire a potențialelor accidente, încălcări grave și prejudicii pentru persoane, mediu și societate în întregime.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Implementarea proiectului nu necesită alocarea resurselor financiare din bugetul de stat.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Pentru sectorul privat din domeniul nuclear și radiologic, planificarea controlului de stat în baza analizei riscurilor va contribui la dezvoltarea controlului echitabil, obiectiv, orientat spre performanță, predictibilitate, focusat pe un număr mai restrâns de obiecte și persoane care poartă un risc sporit. Aplicarea și implementarea normelor, regulilor comune pentru toate organele de control și agenți economici. În acest sens, o planificare eficientă, bazată pe analiza riscurilor va contribui la crearea cadrului de control modern, echitabil, eficient orientat spre prevenire și conformare voluntară.

4.4. Impactul social

Planificarea și efectuarea controlului de stat în domeniul nuclear și radiologic în baza analizei riscurilor presupune prevenirea potențialelor accidente și incidente nucleare și radiologice (de exemplu: poluarea mediului, întreținere precară a echipamentelor speciale, lipsă de instruire etc.). Va fi asigurată siguranța și protecția consumatorilor, reducerea riscurilor de avarie, pierderi de vieți omenești și/sau daune materiale, îmbunătățirea calității serviciilor agenților economici din domeniu.

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

Implementarea proiectului nu aduce atingere normelor privind domeniul protecției datelor cu caracter personal.

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Implementarea proiectului nu aduce atingere echității și egalității de gen.

4.5. Impactul asupra mediului

Planificarea controlului de stat în domeniul nuclear și radiologic, în baza analizei riscurilor, este un instrument esențial pentru protecția și prevenirea potențialelor prejudicii mediului, inclusiv pentru persoanele ce ar putea fi afectate.

4.6. Alte impacturi și informații relevante

Nu au fost identificate.
5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE
5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională
Proiectul nu are drept scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.
5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE.
Proiectul nu are drept scop crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE.
6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ
Proiectul a fost consultat cu organul de control vizat și reprezentanții asociațiilor mediului de afaceri. Totodată a fost consultat și aprobat în cadrul ședinței Consiliului național pentru soluționarea disputelor din data de 27 martie 2026. În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, anunțul privind elaborarea proiectului a fost publicat pe paginile web particip.gov.md și gov.md
7. Concluziile expertizelor
Proiectul urmează a fi supus expertizei de către Ministerul Justiției și Centrul Național Anticorupție.
8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent
În urma aprobării proiectului propus nu vor fi necesare modificări suplimentare ale altor acte normative și nu se propun abrogări de acte normative. Totodată, Agenția va revizui listele de verificare care vor fi aplicate pentru desfășurarea controlului de stat.
9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ
În scopul implementării proiectului propus, Agenția va iniția efectuarea instrucțiunilor interne în modul corespunzător, inclusiv pentru subdiviziunile structurale responsabile de planificarea și monitorizarea performanței, în vederea implementării uniforme și corecte a normelor propuse.

Secretar general adjunct al Guvernului /semnat electronic/ Lilia DABIJA